

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π.
«ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ»

Ταχ. Δ/ση : Αερ. Παπαναστασίου 34

Ταχ. Κώδικας: 115 27

Πληροφορίες: Τ.Σουργιάδακης

Τηλέφωνα : 2132142237

Fax : 2106920437

Email : t.sourgiadakis@mou.gr

Αθήνα 17-06-2013

Α.Π.: Οικ. 105708

Κωδικός Πρόσκλησης: 1.16

Προς: Ο.Τ.Α. και τις Δημοτικές Επιχειρήσεις
των Ο.Τ.Α.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ
ΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
«ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1 «Προστασία Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος & Αστικές Μεταφορές
– Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής – Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας»

Ο ΟΠΟΙΟΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΙ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ:

40 Ανανεώσιμη Ενέργεια: Ηλιακή

41 Ανανεώσιμη ενέργεια: βιομάζα

42 Ανανεώσιμη ενέργεια: υδροηλεκτρική, γεωθερμική κα.

43 Ενεργειακή απόδοση, συμπαραγωγή, διαχείριση ενέργειας

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

ΕΠΠΕΡΑΑ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22.4.2005).
2. Το Ν. 3614/2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013» (ΦΕΚ 267/Α/03.12.2007), όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3840/2010 (ΦΕΚ 53/Α/31.03.2010).
3. Την Πρωθυπουργική Απόφαση με αρ. 2876 / 7.10.09 (ΦΕΚ 2234/07.10.09) αλλαγής τίτλου Υπουργείων, που μετονομάζει το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. σε Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
4. Το Π.Δ. 189/2009 (ΦΕΚ Α' 221/05.11.2009) «Καθορισμός και ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων» όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 24/2010 (ΦΕΚ Α' 56/15.4.2010).
5. Την με αρ. 34576/11/5-1-2001 Κοινή Υπουργική Απόφαση σύστασης Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Ε.Π. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ όπως τροποποιήθηκε με τις 121308/18/7/2008 και 166200/24-2-2011 Αποφάσεις
6. Την Απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ με αριθμό Ε (2007) 5442/05-11-2007 που αφορά την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013» (ΕΠΠΕΡΑΑ), όπως τροποποιήθηκε με την με αριθμό Ε (2011) 6975 τελικό/04-10-2011 Απόφαση
7. Τη με αρ. πρωτ. 14053/ ΕΥΣ1749 /27.03.08 Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
8. Την με αρ. πρωτ 127573/10.8.2007 Κοινή Υπουργική Απόφαση Έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ».
9. Την από 06.04.2009 απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ», με την οποία εγκρίθηκαν τα κριτήρια επιλογής των πράξεων των Αξόνων Προτεραιότητας, όπως περιγράφονται και εξειδικεύονται στο συνημμένο στην πρόσκληση έγγραφο.

Κ Α Λ Ε Ι**τους Ο.Τ.Α. και τις Δημοτικές Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α.**

για την **υποβολή προτάσεων πράξεων** προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του παραπάνω Άξονα Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ».

Με την παρούσα πρόσκληση δύνανται να χρηματοδοτηθούν **πρότυπα επιδεικτικά έργα αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και δράσεις Εξοικονόμησης Ενέργειας σε νέα υπό ανέγερση ή υφιστάμενα κτίρια, γυμναστήρια και κολυμβητήρια, των Ο.Τ.Α. και των Δημοτικών Επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α.**

Στο πλαίσιο της παρούσης πρόσκλησης δύνανται να χρηματοδοτηθούν **πράξεις οι οποίες διαθέτουν συμβάσεις σε ένα ή περισσότερα υποέργα (εργολαβίες), έχουν κάνει έναρξη εργασιών, έχουν υλοποιήσει έως την ημερομηνία έναρξης υποβολής της παρούσας πρόσκλησης τουλάχιστον το 5% του π/υ των έργων και εφόσον οι πράξεις αυτές οδηγούν σε ολοκληρωμένα και λειτουργικά έργα εντός της περιόδου επιλεξιμότητας της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.**

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

1. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ, ΣΤΟΧΟΙ, ΔΕΙΚΤΕΣ

1.1 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπύπτουν στις ακόλουθες θεματικές προτεραιότητες, κατηγορίες πράξεων και οικονομική δραστηριότητα σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 1.

Πίνακας 1

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ :	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	ΚΩΔ.	2007 GR 161 ΡΟ 005
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ :	Προστασία Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος & Αστικές Μεταφορές – Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής – Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	ΚΩΔ.	1
ΣΤΟΧΟΣ	ΣΥΓΚΛΙΣΗ	ΚΩΔ.	1
ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ:	Ανανεώσιμη ενέργεια - Ηλιακή	ΚΩΔ.	40
	Ανανεώσιμη ενέργεια - Βιομάζα	ΚΩΔ.	41
	Ανανεώσιμη ενέργεια - υδροηλεκτρική, γεωθερμική κα	ΚΩΔ.	42
	Ενεργειακή απόδοση, συμπαραγωγή, διαχείριση ενέργειας	ΚΩΔ.	43
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΑΞΕΩΝ :	Έργα αξιοποίησης ΑΠΕ από φορείς του Δημόσιου και Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα	ΚΩΔ.	4002
	Προώθηση συστημάτων ΑΠΕ – βιομάζα	ΚΩΔ.	4101
	Πρότυπα επιδεικτικά έργα αξιοποίησης ΑΠΕ σε δημόσια κτίρια	ΚΩΔ.	4204
	Δράσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την ορθολογική διαχείριση της ενέργειας	ΚΩΔ.	4301
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:	Δραστηριότητες που συνδέονται με το περιβάλλον	ΚΩΔ.	21

1.2 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να συμβάλλουν στους γενικούς και ειδικούς στόχους των Αξόνων Προτεραιότητας και να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των σχετικών δεικτών παρακολούθησης, οι οποίοι είναι:

(α) Γενικοί Στόχοι

- Η μείωση της ρύπανσης του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος, η βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πληθυσμού και η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής με την υλοποίηση έργων εξοικονόμησης ενέργειας και αξιοποίησης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

(β) Ειδικό Στόχοι

- Εξοικονόμηση ενέργειας στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, στους Ο.Τ.Α. και στις Δημοτικές Επιχειρήσεις τους
-

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

- Ενθάρρυνση και διάδοση της χρήσης ΑΠΕ μέσα από πρότυπα επιδεικτικά έργα
- Μείωση της έντασης της ενεργειακής κατανάλωσης σε επιλεγμένους φορείς με υψηλό ενεργειακό κόστος λειτουργίας
- Μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης
- Μείωση των εκπομπών των αερίων που προκαλούν την κλιματική αλλαγή

(γ) Δείκτες Παρακολούθησης

Πίνακας 2

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ
1014	Ποσοστό μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	%
3419	Εξοικονομούμενη ενέργεια	%
501	Θέσεις εργασίας που δημιουργούνται κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης (ισοδύναμα ανθρωποέτη)	Αριθμός
30	Μείωση εκπομπών θερμοκηπίου (CO ₂ και ισοδύναμα ,kt)	kt CO ₂
3409	Ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας από επενδύσεις ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ (ΤΙΠ)	ΤΙΠ

Πίνακας 3

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΚΡΩΩΝ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ
3403	Εγκατεστημένη ενεργειακή ισχύς από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ (MW) και δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας συμπεριλαμβανόμενης της τηλεθέρμανσης	MW
23	Αριθμός Έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	Αριθμός

Πίνακας 4

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ Ε.Π.	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ
23	Αριθμός Έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας	Αριθμός
1014	Ποσοστό μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	%

Ειδικότερα με την παρούσα πρόσκληση και για τις κατηγορίες πράξεων «Πρότυπα Επιδεικτικά έργα αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), εξοικονόμησης Ενέργειας (ΕΞΕ) σε δημόσια κτίρια», δύναται να χρηματοδοτηθούν έργα παραγωγής θερμικής ή/και ψυκτικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), έργα Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΕΞΕ) προκειμένου να περιοριστούν οι ενεργειακές απαιτήσεις (για θέρμανση, ψύξη φωτισμό και ζεστό νερό χρήσης -ΖΝΧ) τόσο των νέων υπό κατασκευή όσο και των υπαρχόντων προς αναβάθμιση κτιρίων, καθώς και δράσεις εγκατάστασης μονάδων ΣΗΘΥΑ (Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Αποδοτικότητας) σε συνδυασμό με συστήματα Ψύξης με χρήση φυσικού αερίου.

Αναλυτικότερα δύναται να χρηματοδοτηθούν:

Α. Η ολοκληρωμένη και πλήρης κατασκευή νέων βιοκλιματικών κτιρίων σύμφωνα με τον ΚΕΝΑΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

Βιοκλιματικές παρεμβάσεις στον περιβάλλοντα χώρο είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 20% επί του συνολικού προϋπολογισμού της πρότασης

Β. Δράσεις ΑΠΕ:

1. Φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις
2. Κεντρικά ηλιοθερμικά συστήματα παραγωγής θερμού νερού (ηλιακά πάνελ ή άλλου τύπου ηλιακοί συλλέκτες, ικριώματα, σωληνώσεις, εναλλάκτες, κυκλοφορητές, συστήματα ελέγχου και αυτοματισμών, υποστηρικτικά συστήματα κλπ).
3. Συστήματα εκμετάλλευσης αβαθούς γεωθερμίας (οριζόντιοι εναλλάκτες εδάφους, αντλίες θερμότητας, εναλλάκτες θερμότητας, κυκλοφορητές, σωληνώσεις, συστήματα ελέγχου και αυτοματισμών, υποστηρικτικά συστήματα, τερματικές μονάδες, στοιχεία μονάδας ανεμιστήρα κλπ).
4. Κατασκευή εγκατάστασης ταυτόχρονης παραγωγής ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας υψηλής αποδοτικότητας
5. Κατασκευή εγκατάστασης εκμετάλλευσης της παραγόμενης θερμικής ενέργειας από ΣΗΘΥΑ ή/και ΑΠΕ για παραγωγή ψύξης
6. Λοιπά απαιτούμενα έργα / εγκαταστάσεις / εξοπλισμός για την ασφαλή λειτουργία του συστήματος
7. Άλλα συστήματα εκμετάλλευσης ΑΠΕ για παραγωγή θερμικής και ψυκτικής ενέργειας, καθώς και αντλίες θερμότητας των οποίων ο εποχιακός βαθμός απόδοσης (SPF) είναι μεγαλύτερος από $1,15 \times 1/\eta$, όπου η είναι ο λόγος της συνολικής ακαθάριστης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας προς την κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με την Κοινοτική Οδηγία 2009/28/ΕΚ. Μέχρι να καθορισθεί νομοθετικά η τιμή του η , ο SPF πρέπει να είναι μεγαλύτερος από 3,3.
8. Εγκαταστάσεις καύσης βιομάζας
9. Σύνδεση με Δημόσιο Δίκτυο διανομής ηλεκτρισμού ή εγκαταστάσεων αποθήκευσης.
10. Εξοπλισμός και εγκαταστάσεις Μηχανοστασίου.

Γ. Δράσεις Ενεργειακής Αναβάθμισης και Δράσεις Εξοικονόμησης Ενέργειας σε νέα υπό ανέγερση και σε υφιστάμενα κτίρια:

Προσθήκη μόνωσης με τις προβλεπόμενες εργασίες για την προετοιμασία των επιφανειών, των υδρορροών τις στεγανώσεις και τις τελικές επιστρώσεις των δωματίων (μόνο στο κέλυφος και στο δώμα ή τη στέγη)

Αντικατάσταση κουφωμάτων και υαλοπινάκων με νέα πιστοποιημένα, υψηλής ενεργειακής απόδοσης.

Αντικατάσταση συστήματος καυστήρα/λέβητα/σωληνώσεων με σύστημα που επιτρέπει χρήση ΑΠΕ, φυσικού αερίου, υγραερίου.

Αντικατάσταση παλαιού συστήματος κλιματισμού κεντρικού ή διαιρούμενου με εγκατάσταση νέου κεντρικού συστήματος υψηλής απόδοσης με όλες τις προβλεπόμενες εργασίες για την αποκατάσταση των χώρων δηλαδή καθαιρέσεις, τοποθέτηση ψευδοροφών κι επενδύσεων

Παρεμβάσεις που αφορούν σε σύστημα αντιστάθμισης στον καυστήρα / λέβητα σε συνδυασμό με μόνωση σωληνώσεων κλπ.

Αντικατάσταση υπαρχόντων (πλέον της 5ετίας) παλαιάς τεχνολογίας συστημάτων Φωτοβολταϊκών εφαρμογών με νέα συστήματα με τεκμηριωμένη υψηλότερη ενεργειακή απόδοση.

Παθητικά ηλιακά συστήματα, (όπως τοίχοι μάζας, τοίχοι Trombe, ηλιακοί χώροι και αίθρια). Ηλιακές καμινάδες.

Παθητικά συστήματα φυσικού και ενεργειακού τεχνητού φωτισμού

Συστήματα και τεχνικές φυσικού και μηχανικού δροσισμού – αερισμού, (free cooling, ανεμιστήρες οροφής κτλ). Εξωτερικά συστήματα ηλιοπροστασίας και σκίασης (μόνο μόνιμα στοιχεία εκτός τεντών και κουρτινών και εκτός κινητών εσωτερικών συστημάτων πχ κουρτινών, εσωτερικών περσίδων κα).

Φυτεύσεις δωματίων (πράσινες στέγες) κατάλληλου τύπου σε σχέση με τη βέλτιστη ενεργειακή απόδοση και τη στατική επάρκεια του κτιρίου.

Συστήματα κλιματισμού κεντρικού ή διαιρούμενου υψηλής απόδοσης με όλες τις προβλεπόμενες εργασίες για την εγκατάσταση ή και την αποκατάσταση των χώρων δηλαδή καθαιρέσεις, τοποθέτηση ψευδοροφών κι επενδύσεων

Εγκατάσταση συστημάτων μετρήσεων, παρακολούθησης, καταγραφής, επεξεργασίας και προβολής - επιτόπου και διαδικτυακώς- των λειτουργικών στοιχείων και αποτελεσμάτων των ενεργειακών συστημάτων του κτιρίου, όπως ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης ενέργειας σε κτίρια (BEMS).

Συνδέσεις με Δημόσιο Δίκτυο διανομής φυσικού αερίου και κατασκευή εσωτερικού δικτύου

Άλλες πρωτοποριακής τεχνολογίας ενεργειακές επεμβάσεις μόνιμου χαρακτήρα που βελτιώνουν την ενεργειακή συμπεριφορά των κτιρίων

Για τις παραπάνω δράσεις είναι επιλέξιμο το σύνολο των απαιτούμενων επιμέρους εργασιών, για την ολοκληρωμένη λειτουργική αποκατάσταση των κτιρίων

Δ. Υποστηρικτικές και λοιπές δράσεις:

1. Υπηρεσίες Ενεργειακού Συμβούλου για ενεργειακά θέματα και Συμβούλου για θέματα προστασίας περιβάλλοντος.
2. Υπηρεσίες Τεχνικού Συμβούλου για τεχνικά θέματα.
3. Τεχνικές Μελέτες (Οριστικές Μελέτες, Μελέτη κατά ΚΕΝΑΚ (εφόσον απαιτείται), μελέτη επικαιροποίησης των οριστικών μελετών κατά ΚΕΝΑΚ, Μελέτες Εφαρμογής και Τεύχη δημοπράτησης κλπ).
4. Ενεργειακές επιθεωρήσεις με βάση τον εγκεκριμένο Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ). Θα υποβληθούν για τα υπάρχοντα κτίρια υποχρεωτικά οι "Ex ante" Ενεργειακές επιθεωρήσεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, ενώ κατά το πέρας της υλοποίησης του έργου θα γίνουν "Ex post" Ενεργειακές επιθεωρήσεις - από Ενεργειακούς Επιθεωρητές του Σώματος Ενεργειακών Επιθεωρητών - ώστε να αποδεικνύεται η άρτια, κατά την παρούσα πρόσκληση, κατασκευή και να πιστοποιείται ή ενεργειακή αναβάθμιση των υπαρχόντων κτιρίων.

5. Δράσεις δημοσιότητας (Πινακίδες έργου, Φυλλάδια ενημέρωσης και προβολής, Οδηγοί, Εγχειρίδια, Ιστότοποι κλπ).
6. Δράσεις για την ευαισθητοποίηση του κοινού.

Η διασφάλιση του επιδεικτικού χαρακτήρα των πράξεων και η προώθηση στην κοινωνία, αρχών και τεχνολογιών της αειφόρου ανάπτυξης και των ενεργειών αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, θα επιτευχθεί

- ✓ με την αναγραφή επ' αυτών ή επί Πινακίδων των λειτουργικών αρχών και των τεχνικών χαρακτηριστικών τους,
- ✓ την διάχυση των αποτελεσμάτων της πράξης με την κοινοποίηση των ποσοστών εξοικονόμησης ενέργειας και των σχετικών μετρήσεων,
- ✓ της εκπόνησης Οδηγών λειτουργίας και της κυκλοφορίας Φυλλαδίων,
- ✓ της δημιουργίας και συντήρησης Ιστοσελίδων κλπ.

Επιπλέον Ειδικό Όροι παρούσας πρόσκλησης:

- I) Η υποβολή των προτάσεων είναι υποχρεωτική με ολοκληρωμένες οριστικές μελέτες. Σε περίπτωση που οι οριστικές μελέτες έχουν γίνει προ της ισχύος του ΚΕΝΑΚ απαιτείται η επικαιροποίηση τους κατά ΚΕΝΑΚ. Οι μελέτες αυτές μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το ΕΠΠΕΡΑΑ, μετά την απαραίτητη διαδικασία ελέγχου από την ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης και εφόσον πληρούν τους όρους επιλεξιμότητας του ΕΣΠΑ.
- II) Οι προτάσεις που περιλαμβάνουν υποέργο εκπόνησης επικαιροποίησης των οριστικών μελετών κατά ΚΕΝΑΚ, σύμφωνα με τα ανωτέρω, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν απαραίτητα την κατασκευή των αντίστοιχων έργων ως διακριτά υποέργα.
- III) Στο υποέργο των μελετών περιλαμβάνεται υποχρεωτικά η έκδοση και η έγκριση από τα αρμόδια όργανα όλων των απαραίτητων αδειοδοτήσεων (πχ αποφάσεις Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης & Αξιολόγησης και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων), καθώς και η σύνταξη των τευχών δημοπράτησης των έργων κατασκευής.
- IV) Με την ολοκλήρωση του υποέργου των μελετών, θα πρέπει ο Δικαιούχος να υποβάλλει στην ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ εντός 10 ημερών την εγκεκριμένη μελέτη, το επικαιροποιημένο ΤΔΠΠ και τα τεύχη δημοπράτησης του έργου της κατασκευής συνοδευόμενα από όλες τις απαραίτητες αδειοδοτήσεις, τους Περιβαλλοντικούς Όρους όπου απαιτείται και τα λοιπά στοιχεία, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Κεφάλαιο 4.2. παρ. (xi) σημείο (B) της παρούσας πρόσκλησης, προκειμένου να ληφθούν οι απαραίτητες προεγκρίσεις για το διαγωνισμό αναδόχου της κατασκευής, σύμφωνα με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου. Με την υποβολή των ανωτέρω στοιχείων, ο Δικαιούχος μπορεί να υποβάλει για προέγκριση τους λογαριασμούς αποπληρωμής του υποέργου των μελετών.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

- 2.1 Η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση κατανέμεται **ενδεικτικά** κατά θεματική προτεραιότητα ή/και κατηγορία πράξεων ως ακολούθως:

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

Πίνακας 5

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ :		ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ :		Προστασία Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος & Αστικές Μεταφορές – Αντιμετώπιση Κλιματικής Αλλαγής – Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
A/A	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ /ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (σε ευρώ)
(1)	(2)	(3)
1	Έργα αξιοποίησης ΑΠΕ από φορείς του Δημόσιου και Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα	2.000.000
2	Προώθηση συστημάτων ΑΠΕ – βιομάζα	1.000.000
3	Πρότυπα επιδεικτικά έργα αξιοποίησης ΑΠΕ σε δημόσια κτίρια	7.000.000
4	Δράσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την ορθολογική διαχείριση της ενέργειας	15.000.000
ΣΥΝΟΛΟ		25.000.000

2.2 Η ΕΥΔ δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή/και την κατανομή της ανά θεματική προτεραιότητα ή/και κατηγορία πράξεων ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας www.epperaa.gr.

2.3 Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης θα ενταχθούν πράξεις έως το ύψος της συνολικής συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης. Η συνολική δημόσια δαπάνη των πράξεων που θα ενταχθούν καλύπτει υπερβάσεις του ποσοστού 10% των επιλέξιμων δαπανών για αγορά εδαφικών εκτάσεων, ελλείμματα χρηματοδότησης λόγω παραγωγής εσόδων κλπ.

3 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

3.1 Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η **31 Δεκεμβρίου 2015**. Η ολοκλήρωση των προτεινόμενων πράξεων θα πρέπει να συντελεστεί έως την ως άνω ημερομηνία.

3.2 Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στο Κεφάλαιο Ε «Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών των πράξεων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013», της με αρ. πρωτ. 14053/ ΕΥΣ1749

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

/27.03.08 Υπουργικής Απόφασης Συστήματος Διαχείρισης, όπως τροποποιήθηκε με τη με αρ. πρωτ. 43804/ΕΥΘΥ2041/07.09.09 και 28020/ΕΥΘΥ 1212/30.6.2010 Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης.

3.3 Ειδικότερα, όσον αφορά τους κανόνες επιλεξιμότητας της παρούσας πρόσκλησης:

Α) για τις δράσεις και τα έργα Εξοικονόμησης Ενέργειας ισχύουν τα εξής:

1. Για τα προτεινόμενα υφιστάμενα κτίρια, που δεν πληρούν τις ελάχιστες προδιαγραφές ενεργειακής απόδοσης σύμφωνα με τον ΚΕΝΑΚ (ενεργειακή κατηγορία Β) είναι υποχρεωτική η ενεργειακή τους αναβάθμιση έτσι ώστε να επιτευχθεί εξοικονόμηση ενέργειας τουλάχιστον 30% σε σχέση με την αρχική ενεργειακή τους κατανάλωση ή τουλάχιστον κατά μία ενεργειακή κατηγορία.
2. Στις περιπτώσεις που θα χρηματοδοτηθούν δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης και εξοικονόμησης ενέργειας (π.χ. εγκατάσταση θερμομόνωσης), θα είναι επιλέξιμες και οι κατασκευαστικές εργασίες και τα υλικά αποκατάστασης του κτιριακού κελύφους.
3. Δεν είναι επιλέξιμες δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης και εξοικονόμησης ενέργειας σε υφιστάμενα κτίρια ενεργειακής κατηγορίας Β και άνω.
4. Στις περιπτώσεις έργων που θα χρηματοδοτηθούν δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης και εξοικονόμησης ενέργειας και σε υφιστάμενα κτίρια, εάν μετά το πέρας των εργασιών, στο κάθε υφιστάμενο κτίριο για το οποίο είχε εκδοθεί Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (Π.Ε.Α.) ex ante δεν έχει επιτευχθεί εξοικονόμηση ενέργειας τουλάχιστον 30% σε σχέση με την κατανάλωση ενέργειας πριν τις παρεμβάσεις ή τουλάχιστον κατά μία ενεργειακή κατηγορία, το έργο θα απενταχθεί από το Πρόγραμμα, το σύνολο των δαπανών του θα καταστεί μη επιλέξιμο και θα επιστραφεί ως αχρεωστήτως καταβληθέν.
5. Τα δομικά υλικά και τα ηλεκτρομηχανολογικά συστήματα, για τα οποία υφίσταται σχετική υποχρέωση από την κείμενη νομοθεσία, θα πρέπει να φέρουν σήμανση CE.
6. Δεν είναι επιλέξιμα κινητά στοιχεία, μη μόνιμου χαρακτήρα (πχ κουρτίνες, εσωτερικές περσίδες κλπ)

4 ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

4.1 Οι υποψήφιοι δικαιούχοι δύνανται να υποβάλλουν τις προτάσεις τους,

από 18-06-2013 (ημερομηνία έναρξης υποβολής προτάσεων)

έως εξάντλησης του προϋπολογισμού (ημερομηνία λήξης υποβολής προτάσεων)

Προτάσεις οι οποίες θα υποβάλλονται εκτός των ανωτέρω προθεσμιών δεν θα γίνονται δεκτές.

Η ημερομηνία υποβολής των προτάσεων δύναται να λήξει νωρίτερα της ανωτέρω προσδιοριζόμενης ημερομηνίας σε περίπτωση εξάντλησης της προς διάθεση συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης. Η ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων γίνεται μέσω της οικείας ιστοσελίδας.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

4.2 Η υποβολή των αιτήσεων περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- (i) Αίτηση Χρηματοδότησης, υπόδειγμα της οποίας επισυνάπτεται στην παρούσα πρόσκληση (Παράρτημα Ι), και βρίσκεται δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.epperaa.gr
- (ii) Τεχνικό Δελτίο Προτεινόμενης Πράξης (ΤΔΠΠ), εκτυπωμένο από την υποχρεωτική ηλεκτρονική υποβολή του ΟΠΣ, υπόδειγμα και οδηγίες συμπλήρωσης του οποίου, επισυνάπτονται στην παρούσα πρόσκληση (Παράρτημα ΙΙ), διατίθενται από την ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ (Αερ. Παπαναστασίου 34) και βρίσκονται δημοσιευμένα στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.epperaa.gr. Προτάσεις που υποβάλλονται χωρίς τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου ΤΔΠΠ απορρίπτονται.
- (iii) Βεβαίωση διαχειριστικής επάρκειας δικαιούχου, εφόσον έχει χορηγηθεί έως την ημερομηνία έναρξης της αξιολόγησης. Σε περίπτωση που ο Δικαιούχος εκτελεί έργο για λογαριασμό άλλου υπόχρεου φορέα ο οποίος δεν έχει Διαχειριστική Επάρκεια, θα πρέπει να υπάρχει προγραμματική σύμβαση μεταξύ τους μέχρι την ένταξη του έργου.
- (iv) Στοιχεία τεκμηρίωσης αρμοδιότητας του Δικαιούχου για την εκτέλεση της πράξης πχ σχετική νομοθεσία ή/και προγραμματική σύμβαση.
- (v) Χρηματοοικονομική ανάλυση προσδιορισμού συντελεστή ελλείμματος χρηματοδότησης για τα έργα που παράγουν έσοδα (για τα έργα που υπόκεινται στη σχετική υποχρέωση βάσει του άρθρου 55 του Καν.1083/2006 όπως ισχύει) ή βεβαίωση μη παραγωγής εσόδων για τα έργα που δεν παράγουν έσοδα (Παράρτημα ΙΙΙ).
- (vi) Βεβαίωση του δικαιούχου ή του φορέα χρηματοδότησης περί μη χρηματοδότησης της προβλεπόμενης δαπάνης της πράξης από άλλο ΕΠ στο πλαίσιο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου (Παράρτημα ΙV)
- (vii) Κανονιστικό πλαίσιο ορισμού του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του. Σε περίπτωση που δεν υφίσταται φορέας λειτουργίας του έργου, ο Δικαιούχος θα πρέπει, πριν την ολοκλήρωση του έργου να έχει εξασφαλίσει τον ορισμό ή τη δημιουργία συγκεκριμένης επαρκούς δομής ή υπηρεσίας για την απρόσκοπτη λειτουργία του έργου. Η δέσμευση αυτή θα πρέπει να συμπεριληφθεί στην απόφαση ένταξης της Πράξης.
- (viii) Υπεύθυνη Δήλωση του δικαιούχου (κυρίου του έργου), στην οποία θα αναφέρεται ότι η συγκεκριμένη δραστηριότητα στην οποία αφορά η προτεινόμενη πράξη απαλλάσσεται του ΦΠΑ.
- (ix) Αίτηση επιβεβαίωσης χρηματοδοτικής ενίσχυσης βάσει των άρθρων 39 έως 41 του Καν.(ΕΚ) 1083/2006 και σύμφωνα με τα υποδείγματα (XXI ή XXII) του Καν. (ΕΚ) 1828/2006 όπως τροποποιήθηκε από τον Καν. (ΕΚ) 846/2009 στις περιπτώσεις μεγάλων έργων υποδομών ή παραγωγικών επενδύσεων (Παράρτημα V). Εφόσον η εν λόγω αίτηση δεν υποβληθεί με την πρόταση ο δικαιούχος υποχρεούται να συντάξει και αποστείλει στην ΕΥΔ την εν λόγω αίτηση εντός δύο μηνών από την ένταξη της πράξης.
- (x) Λοιπά στοιχεία που θεωρούνται απαραίτητα από την ΕΥΔ ανάλογα με το είδος της πράξης και ειδικότερα:
- (xi) Οι μελέτες και τα τεύχη δημοπράτησης της προτεινόμενης πράξης

- (xii) Η μελέτη εφαρμογής του αναδόχου σε κάθε περίπτωση που εφαρμόζεται το σύστημα «μελέτη-κατασκευή».
- Το σύνολο των εγγράφων της διαδικασίας δημοπράτησης δηλαδή :
    - ✓ Αναλυτική Διακήρυξη και αντίγραφα δημοσιεύσεων στον ελληνικό και στον ευρωπαϊκό τύπο (εφόσον απαιτείται)
    - ✓ Οικονομική προσφορά προσωρινού αναδόχου
    - ✓ Τεχνική προσφορά προσωρινού αναδόχου
    - ✓ Έγγραφα παραλαβής αιτήσεων συμμετοχής
    - ✓ Κατάλογος διαγωνιζομένων που υπέβαλαν προσφορά
    - ✓ Αλληλογραφία με τους διαγωνιζομένους για παροχή διευκρινήσεων
    - ✓ Απόφαση Συγκρότησης Επιτροπής
    - ✓ Πρακτικά Επιτροπής
    - ✓ Εισηγήσεις στην Αρμόδια Αρχή για έγκριση του αποτελέσματος και αποφάσεις αρμόδιας Αρχής
    - ✓ Ενστάσεις και Προσφυγές-απαντήσεις αυτών
    - ✓ Πρακτικό Ελεγκτικού Συνεδρίου
    - ✓ Έγγραφο ενημέρωσης διαγωνιζομένων για το αποτέλεσμα διαγωνισμού
    - ✓ Βεβαίωση Αναθέτουσας Αρχής ότι δεν υφίστανται εκκρεμότητες από ενστάσεις, προσφυγές, ασφαλιστικά ή άλλα ένδικα μέτρα κατά του διαγωνισμού και των αποφάσεων που τον αφορούν
    - ✓ Σχέδιο ανακοίνωσης σύμβασης στην Ε.Ε. (εφόσον απαιτείται)
    - ✓ Βεβαίωση Αναθέτουσας Αρχής ότι τα αιτηθέντα από τον προσωρινό ανάδοχο δικαιολογητικά (πχ. Βεβαίωση εγγραφής σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο (ή ανάλογη ένορκη βεβαίωση ή πιστοποιητικό), τυχόν δικαιολογητικά περί ονομαστικοποίησης μετοχών, περί μη κήρυξης σε πτώχευση, αποδεικτικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κλπ) έχουν προσκομιστεί και πληρούν τις προϋποθέσεις του Νόμου και των όρων της διακήρυξης.
  - Απόφαση του Τεχνικού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων του ΥΠΑΑΥΜΔΙ περί αποδοχής του συστήματος «μελέτη-κατασκευή», όπου αυτό εφαρμόζεται.
  - Αντίγραφα συμβάσεων
  - Προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης υποέργων/πράξης
  - Αντίγραφο του τελευταίου Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα Εργασιών
  - Το σύνολο των πιστοποιήσεων εφόσον έχουν υπάρξει πληρωμές μαζί με αντίγραφα τιμολογίων αναδόχου και αποδεικτικών πληρωμής καθώς και αποδεικτικά έγγραφα εξόφλησης πληρωμών
  - Αποφάσεις χρηματοδότησης πράξης
  - Τυχόν πορίσματα ελέγχων
  - Συμβόλαιο αγοράς ή κατάλληλα έγγραφα που θα αποδεικνύουν την κυριότητα ή την παραχώρηση της έκτασης στον τελικό δικαιούχο του έργου.
  - Οι απαλλοτριώσεις και η αγορά γης είναι επιλέξιμη δαπάνη σε ποσοστό έως 10% του κόστους του έργου και στην περίπτωση που η σχετική δαπάνη έχει ήδη καταβληθεί εντός της περιόδου επιλεξιμότητας. Κατά την ένταξη του έργου πρέπει να έχει κηρυχθεί η απαλλοτρίωση και να υπάρχει Π/Υ του κόστους.

- Όλες οι απαιτούμενες από την Νομοθεσία Άδειες σε ισχύ.
- Σε κάθε περίπτωση, η χρηματοδότηση εργασιών εκτός του ΕΣΠΑ θα πρέπει να είναι εξασφαλισμένη κατά την ένταξη του έργου (να υπάρχουν εξασφαλισμένες πιστώσεις πχ. από δάνειο, ιδίους πόρους, πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ, Νομαρχιακά Προγράμματα).

A. Για τις προτάσεις που συμπεριλαμβάνουν υπόεργο μελετών

Φάκελο έργου, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.3316/05, ο οποίος περιλαμβάνει:

- Το τεύχος τεχνικών δεδομένων του έργου, συνοδευόμενο από οριζοντιογραφία που θα αποτυπώνει τα προτεινόμενα έργα, στο οποίο μεταξύ άλλων θα γίνεται συνοπτική παρουσίαση των εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν και με σαφήνεια θα προκύπτει η συμμόρφωση της προτεινόμενης λύσης με τις απαιτούμενες προδιαγραφές που αναφέρονται πιο πάνω
- Τεκμηρίωση της σκοπιμότητας του έργου

Επισήμανση των ενδεχόμενων προβλημάτων που μπορεί να δυσχεράνουν την υλοποίηση του έργου και προτάσεις για την αντιμετώπισή τους

- Το πρόγραμμα των απαιτούμενων μελετών που πρόκειται να εκπονηθούν και χρονοδιάγραμμα εκπόνησης των μελετών και των αδειοδοτήσεων
- Την απαιτούμενη δαπάνη που περιλαμβάνει τις προβλέψιμες επί μέρους προεκτιμώμενες αμοιβές των μελετών και των συναφών υπηρεσιών και την προεκτίμηση της δαπάνης κατασκευής του έργου
- Τα Σχέδια Τευχών δημοπράτησης της υπό ανάθεσης μελέτης (διακήρυξη –αναλυτική & περιληπτική, Συγγραφή Υποχρεώσεων, κλπ), καθώς και σχέδια δημοσίευσης στην Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων όπου απαιτείται
- Σε περίπτωση που η πρόταση αναφέρεται σε ολοκλήρωση ή τροποποίηση μελέτης ή κάποιο από τα προηγούμενα στάδια της μελέτης έχει ήδη εκπονηθεί, αντίγραφο των υφισταμένων μελετών με τις εγκριτικές αποφάσεις τους
- Στην περίπτωση που ο φορέας προτείνει την ανάθεση της μελέτης κατά τα προδιαγραφόμενα του άρθρου 7 του Ν.3316/05, θετική γνώμοδότηση του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου.

B. Για τις προτάσεις που δεν περιλαμβάνουν υπόεργο μελετών

- Θα κατατεθούν οριστικές μελέτες, ή και μελέτες εφαρμογής και τεύχη δημοπράτησης

Η τροποποίηση – επικαιροποίηση μελετών που έχουν ανατεθεί και εκπονηθεί υπό το προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο (του Ν.716/77 και των εκτελεστικών του διαταγμάτων) θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με την Εγκύκλιο Ε.30/2007 (αρ. πρωτ. Δ17γ/04/170/ΦΝ380) της ΓΓΔΕ, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με την Υ.Α. 20554/ΕΥΣ 3430

Οι ανωτέρω μελέτες θα πρέπει να είναι θεωρημένες από την αρμόδια υπηρεσία ανάλογα με το ύψος του προϋπολογισμού του έργου σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 18 του Ν. 3316/2005 όπως ισχύει σήμερα

- Οι απαιτούμενες υποστηρικτικές μελέτες σύμφωνα με την Εγκύκλιο 38/2005 (Οδηγός εκπόνησης μελετών δημοσίων έργων)
- Ο προϋπολογισμός μελέτης με τα ισχύοντα κατά τον χρόνο ένταξης τιμολόγια
- Απόφαση του Τεχνικού Συμβουλίου Δημοσίων Έργων του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ. περί αποδοχής του συστήματος «μελέτη-κατασκευή» όπου αυτό εφαρμόζεται

- Περιβαλλοντικοί Όροι που θα είναι σε ισχύ τουλάχιστον για ένα έτος από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης και θα καλύπτουν το προτεινόμενο φυσικό αντικείμενο ή σχετική απαλλαγή υποχρέωσης έκδοσης Π.Ο.
- Δήλωση των αρμοδίων αρχών του ΥΠΕΚΑ για τον έλεγχο των περιοχών NATURA 2000 (μόνο για τα μεγάλα έργα)

Γ. Λοιπά στοιχεία που θεωρούνται απαραίτητα από την ΕΥΔ ανάλογα με το είδος της πράξης:

1. Στοιχεία νομιμότητας και κυριότητας των κτιρίων (οικοδομική άδεια, μετεγγραφή των υπαρχόντων ακινήτων στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο κτλ)
2. Για τα υφιστάμενα κτίρια Πιστοποιητικό/ά Ενεργειακής Απόδοσης ανά κτίριο ή θερμική ζώνη, κατόπιν Ενεργειακής Επιθεώρησης, με βάση το Προεδρικό Διάταγμα 100/6.10.10 και τον εγκεκριμένο Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ)
3. Οριστικές Μελέτες νέων βιοκλιματικών και ενεργειακής αναβάθμισης υφισταμένων κτιρίου/ων και εγκατάστασης συστημάτων ΑΠΕ (υπογεγραμμένες και σφραγισμένες από μηχανικούς και εγκεκριμένες από τον αρμόδιο φορέα), συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης κόστους - οφέλους στην οποία να τεκμηριώνεται η επιλογή των παρεμβάσεων
4. Αναλυτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου

Προτάσεις, που υποβάλλονται χωρίς το σύνολο των ανωτέρω στοιχείων, απορρίπτονται.

- 5 Ο υποψήφιος δικαιούχος υποβάλλει την πρότασή του μέσω της ηλεκτρονικής υποβολής του ΟΠΣ. Κατά την ηλεκτρονική υποβολή αποστέλλει συνημμένα σε μορφή pdf το υπογεγραμμένο Τεχνικό Δελτίο Προτεινόμενης Πράξης καθώς και όλα τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα, ενώ η χρηματοοικονομική ανάλυση υποβάλλεται σε μορφή Excel. Σε περιπτώσεις που ορισμένα συνοδευτικά έγγραφα όπως μελέτες, τεύχη δημοπράτησης κ.α. λόγω μεγάλου όγκου δεν είναι δυνατόν να υποβληθούν ηλεκτρονικά ο δικαιούχος υποχρεούται να τα αποστείλει στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» στη διεύθυνση Αεροπόρου Παπαναστασίου 34, τις ώρες 09:00 – 15:00 όλες τις εργάσιμες ημέρες το αργότερο έως την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασής του. Τα πρωτότυπα έγγραφα της πρότασης υποβάλλονται και ταχυδρομικώς, επί αποδείξει με ημερομηνία αποστολής την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής τους

6 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Μετά την υποβολή πρότασης από τον υποψήφιο δικαιούχο σύμφωνα με τις ανωτέρω απαιτήσεις του κεφαλαίου 4 η διαδικασία για την ένταξη των πράξεων στο Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» ακολουθεί τα παρακάτω βήματα:

- 6.1 **Έλεγχος πληρότητας των υποβληθέντων στοιχείων της πρότασης** από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ». Εφόσον κριθεί αναγκαίο, η ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ δύναται να ζητήσει εντός 5 εργάσιμων ημερών την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων από τον δικαιούχο προκειμένου να συνεχιστεί η διαδικασία αξιολόγησης. Η αξιολόγηση της πρότασης αναστέλλεται μέχρι την υποβολή στην ΕΥΔ των ζητηθέντων συμπληρωματικών στοιχείων.

6.2 **Αξιολόγηση των προτάσεων** από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ», με βάση τα κριτήρια που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Παρακολούθησης και εξειδικεύονται στην παρούσα πρόσκληση σχετικά με την:

- (i) πληρότητα και σαφήνεια της πρότασης,
- (ii) τήρηση εθνικών και κοινοτικών κανόνων, λαμβάνοντας υπόψη και τα προβλεπόμενα στην ΚΥΑ «Έγκρισης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων»,
- (iii) σκοπιμότητα της πράξης και
- (iv) ωριμότητα της πράξης.

Τα εξειδικευμένα κριτήρια, επισυνάπτονται στην παρούσα πρόσκληση (Παράρτημα VI) και βρίσκονται δημοσιευμένα στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.epperaa.gr

6.3 Εφόσον κριθεί αναγκαίο, η ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ δύναται να ζητήσει την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων/διευκρινήσεων από τον δικαιούχο προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία αξιολόγησης (*χρόνος ολοκλήρωσης αξιολόγησης: 15 εργάσιμες ημέρες εφόσον ο φάκελος της πρότασης είναι πλήρης και δεν απαιτηθεί η προσκόμιση από τον δικαιούχο, συμπληρωματικών στοιχείων*)

Η αξιολόγηση της πρότασης αναστέλλεται μέχρι την υποβολή στην ΕΥΔ των ζητηθέντων συμπληρωματικών στοιχείων-διευκρινήσεων τα οποία ο υποψήφιος δικαιούχος θα πρέπει να προσκομίσει εντός 5 εργάσιμων ημερών.

Η ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ εξασφάλισε τη συνεργασία με την ΕΥΣΠΕΔ του ΥΠΕΚΑ, κατά την εξειδίκευση του προγράμματος και πριν τη δημοσίευση της πρόσκλησης.

Η αξιολόγηση των προτάσεων **θα γίνει με τη διαδικασία της άμεσης αξιολόγησης**, καθ' όσον: **αναφέρεται ρητά στο ΕΠΠΕΡΑΑ λόγω εφαρμογής κοινοτικής/εθνικής πολιτικής ή νομοθεσίας, καθώς και λόγω της αρμοδιότητας και μοναδικότητας του Δικαιούχου**

Άμεση Αξιολόγηση

Η πρόταση αξιολογείται αυτοτελώς με σειρά προτεραιότητας με βάση την ημερομηνία υποβολής της στην ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ και εφόσον πληροί τις ελάχιστες προϋποθέσεις, όπως προσδιορίζονται στα κριτήρια αξιολόγησης (Παράρτημα VI), εντάσσεται προς χρηματοδότηση στο ΕΠ «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ».

Εφόσον η αξιολόγηση από την ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ αποβεί αρνητική, ή οι διαθέσιμοι πόροι δεν επαρκούν για τη χρηματοδότηση της πρότασης, ενημερώνεται ο Δικαιούχος με σχετική αιτιολόγηση. Αν η αξιολόγηση αποβεί θετική, η διαδικασία συνεχίζεται στα επόμενα βήματα.

Η **ειδικότερη μεθοδολογία** για την αξιολόγηση των προτάσεων δίνεται στο Παράρτημα VII.

Η ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ δύναται να προβεί σε τροποποιήσεις επί μέρους στοιχείων των θετικά αξιολογηθειςών προτάσεων.

5.4 Υπογραφή του συμφώνου αποδοχής των όρων της απόφασης ένταξης

Μετά την θετική αξιολόγηση της πρότασης αποστέλλεται στον δικαιούχο σχέδιο της απόφασης ένταξης της πράξης με συνημμένα δύο αντίγραφα του συμφώνου αποδοχής των όρων (Παράρτημα VIII) της απόφασης ένταξης. Επίσης αποστέλλεται για λόγους ενημέρωσης το Τεχνικό Δελτίο Πράξης όπως αυτό έχει εγκριθεί από την ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ. Ο δικαιούχος υποχρεούται να επιστρέψει το ένα αντίγραφο του συμφώνου **εντός 5 εργάσιμων ημερών** από τη λήψη του, υπογεγραμμένο από το νόμιμο εκπρόσωπό του το οποίο προσαρτάται στην απόφαση ένταξης της πράξης και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της.

5.5 Έκδοση απόφασης ένταξης της πράξης από τον Ειδικό Γραμματέα (χρόνος ολοκλήρωσης: 5 εργάσιμες ημέρες από την παραλαβή του συμφώνου αποδοχής των όρων της απόφασης ένταξης). Υπόδειγμα της απόφασης ένταξης επισυνάπτεται στην παρούσα πρόσκληση (Παράρτημα ΙΧ) και βρίσκεται δημοσιευμένο στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.epperaa.gr.

5.6 Δημοσιοποίηση στην οικεία ιστοσελίδα της ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ του τίτλου των πράξεων που εντάσσονται στο Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ», των δικαιούχων αυτών, καθώς και του ποσού της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας χρηματοδότησης της πράξης.

6 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

6.1 Οι υποχρεώσεις των δικαιούχων των πράξεων που θα ενταχθούν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» περιγράφονται αναλυτικά στο συνημμένο «Σύμφωνο αποδοχής των όρων της απόφασης ένταξης και υποχρεώσεων του δικαιούχου» και ιδίως θα πρέπει:

- (i) Να τηρούν την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα και μη διάκριση.
- (ii) Να τηρούν τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και εκτέλεσης της πράξης όπως αυτά θα αποτυπωθούν στο «Σύμφωνο αποδοχής όρων της απόφασης ένταξης».
- (iii) Να λαμβάνουν προέγκριση από την ΕΥΔ ΕΠΠΕΡΑΑ για τις διαδικασίες διακήρυξης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων. Για όσες συμβάσεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Κοινοτικών Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων να λαμβάνουν προέγκριση κατά τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης.
- (iv) Να αποστέλλουν στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή τα στοιχεία οικονομικής και φυσικής προόδου και εξαμηνιαία τα στοιχεία φυσικής προόδου της πράξης και των υποέργων της.

- (v) Να αποδέχονται την δημοσιοποίηση των στοιχείων του δικαιούχου, της πράξης που εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ», καθώς και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7 παρ. 2(δ) του Καν. (ΕΚ) 1828/2006.
- (vi) Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται από τον Καν. (ΕΚ) 1828/2006.
- (vii) Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δηλούμενες προς την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» στα Μηνιαία Δελτία Δήλωσης Δαπανών.
- (viii) Να τηρούν το σύνολο των στοιχείων και δικαιολογητικών της πράξης σε φακέλους ανά έργο και υποέργο, τουλάχιστον για τρία χρόνια μετά το κλείσιμο του Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» δηλαδή τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2020.
- (ix) Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στη Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ», Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (x) Να αποδέχονται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και κοινοτικά ελεγκτικά όργανα, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.
- (xi) Να τηρούν ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή που τίθενται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ».

7 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

- 7.1 Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των ΤΔΠΠ και άλλες διευκρινίσεις μπορείτε να απευθύνεστε στον κο Τριαντάφυλλο Σουργιάδακη, τηλ. 2132142237, e-mail: t.sourgiadakis@mou.gr
- 7.2 Περαιτέρω πληροφορίες για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ», το σύστημα διαχείρισης του Ε.Π., το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο εν λόγω Ε.Π., τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των προτάσεων (όπως οδηγίες για τη συμπλήρωση ΤΔΠΠ/Υ, πίνακας επιλεξιμότητας δαπανών, δεικτών φυσικού

αντικειμένου, εξειδίκευση κριτηρίων αξιολόγησης προτάσεων, και άλλα έγγραφα αναγκαία για την εξέταση της πρότασης) βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.epperaa.gr Ο ανωτέρω δικτυακός τόπος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΕΥΔ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ**

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ

ΕΣΩΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ

- Γραφείο Υπουργού
- ΕΥΣΠΕΔ
- Ε.Υ.Δ ΕΠΠΕΡΑΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

ΕΠΠΕΡΑΑ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Συνημμένα:

- (i) Παράρτημα I: Υπόδειγμα Αίτησης χρηματοδότησης
- (ii) Παράρτημα II: Υπόδειγμα Τεχνικού Δελτίου Προτεινόμενης Πράξης και Υποέργου και οδηγίες συμπλήρωσης
- (iii) Παράρτημα III: Υπόδειγμα Χρηματοοικονομικής ανάλυσης προσδιορισμού συντελεστή ελλείμματος χρηματοδότησης και οδηγίες συμπλήρωσης για τα έργα που παράγουν έσοδα ή βεβαίωση μη παραγωγής εσόδων για τα έργα που δεν παράγουν έσοδα
- (iv) Παράρτημα IV: Βεβαίωση του δικαιούχου ή του φορέα χρηματοδότησης περί μη χρηματοδότησης της προβλεπόμενης δαπάνης της πράξης από άλλο ΕΠ στο πλαίσιο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου
- (v) Παράρτημα V: Υπόδειγμα φακέλου μεγάλου έργου (Αίτηση Επιβεβαίωσης Συνδρομής)
- (vi) Παράρτημα VI: Κριτήρια Επιλογής πράξεων
- (vii) Παράρτημα VII: Μεθοδολογία Αξιολόγησης
- (viii) Παράρτημα VIII: Υπόδειγμα Συμφώνου Αποδοχής Όρων Απόφασης Ένταξης Πράξης
- (ix) Παράρτημα IX: Υπόδειγμα Απόφασης Ένταξης Πράξης
- (x) Παράρτημα X: Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης με αρ. πρωτ. 14053/ΕΥΣ1749 /27.03.08 (ΦΕΚ 540/Β/27.03.08) και Υπουργική Απόφαση Τροποποίησης του Συστήματος Διαχείρισης με αρ. πρ. 43804/ΕΥΘΥ2041/07.09.09 (ΦΕΚ 1957/Β/9.9.09)
- (xi) Παράρτημα Α: Νομοθεσία

